

Mantrailingo asociacijos sąvokos ir terminai

Mantrailingo asociacija savo veikloje naudoja specifinius terminus ir sąvokas, kurių išaiškinimai nurodomi šiame dokumente.

Mantrailingas – tai vienas iš žmogaus paieškos būdų, kada šuo kartu su vedliu seka individualiu žmogaus kvapu miesto sąlygomis su tikslu rasti dingusį žmogų.

Vedlys – asmuo, kuris mantrailingo metu veda šunį.

Komanda – mantrailingo testavimo ar treniruočių metu dirbantis konkretus vedlys ir konkretus šuo.

Statistas – žmogus, kuris yra preliminariai dingęs ir kurio ieško komanda treniruočių ir/ar testavimo metu.

Testavimas – egzaminas, kurio metu vertinamas komandos atitikimas pasirinktam mantrailingo lygiui pagal komandos gebėjimus ir parodytus rezultatus žmogaus paieškoje.

Testavimo vieta – lokacija, kurioje vykdomas Mantrailingo testavimas. Ji apima visą perimetrą, kuriame yra visos testavimo trasos.

Kvapo pavyzdys – statisto daiktas, kuris turi jo kvapo. Dažniausiai laikomas plastikiniame maišelyje, stiklainyje ar kitoje švarioje ir kiek įmanoma mažiau užterštoje taroje.

Starto komanda – žodinė komanda ar gestas, nurodantis šuniui, jog jis turi pradėti statisto paiešką. Ji turi būti aiški ir konkreti, nekartojama be pagrindo, po jos šuo turi akivaizdžiai pradėti dirbti su kvapu.

Finišas – statisto paieškos pabaiga, kai šuo identifikuoja statistą arba pažymi, jog statisto kvapas baigiasi ir vedlys tai įvardina teisėjui ar treneriui.

Trasa – statisto nueitas, nuvažiuotas (dviračiu, paspirtuku ar kita atvira transporto priemone), nubėgtas kelias nuo starto vietos iki finišo. Ji apima visą statisto įveiktą atstumą metrais, krypties keitimus ir kt.

Užteršta vietovė – lokacija mieste ar priemiestyje, kurioje yra gausus žmonių srautas, aktyviai vedžiojami šunys ar kitos gausios įvairių kvapų vietos – turgus, prekybos centras, autobusų stotelė, kt.

Aplinkos sąlygos – visi gamtos veiksniai, turintys įtakos darbui su kvapais. T. y. vėjas, temperatūra, grunto paviršiai, kt.

Korekcija – minimalūs vedlio veiksmai mantrailingo metu, skirti pakoreguoti šuns darbą. Tai gali būti žodinė komanda (palik, palauk, stok, kt.), kuri sustabdo šunį, mažina jo judėjimo tempą ar prašo šunį palikti aplinkoje esančius dirgiklius ir pan. Tai gali būti tikslinga minimali fizinė korekcija pavadžiu, kuri sustabdo šunį prieš gatvę, nukreipia šunį grįžti į norimą trasos vietą ar palikti aplinkoje esančius dirgiklius. Galimas šuns laikymas už petnešų ar antkaklio, jeigu tai būtina. Mantrailingo treniruočių ar testavimo metu griežtai draudžiama naudoti korekcijas, kurios sukelia skausmą ar diskomfortą šuniui.

Šuns kūno kalba – šuns judesiai mantrailingo metu, kurie nurodo šuns būseną (stresas, koncentruotas darbas, išsiblaškytas, kt.) ir jo identifikaciją kvapo atžvilgiu – negatyvai, kai kvapas silpnėja ar dingsta (korpuso, galvos nusukimai, nusipurtymas, kt.), ir kvapo buvimo patvirtinimas (įkvėpimas sučiauptu snukiu, pėdų pasitikrinimas ant grunto, kt.).

Šuns agresija – mantrailingo metu šuns parodyti agresijos požymiai aplinkoje esantiems žmonėms. T. y. urzgimas, dantų šiepimas, kandimas, puolimas ir kt.

Negatyvo elementas (angl. NSI – negative scent identification) – tai atskiras mantrailingo elementas, kai statisto kvapo nėra starte arba statistas yra dingęs transporto ar kitomis uždromis priemonėmis iš finišo vietos (išvažiavo autobusu, automobiliu, kt.) kai nėra galimas sklandus tolimesnis statisto sekimas jo kvapu. Visais atvejais šuo turi identifikuoti, kad statisto kvapo nėra ir vedlys turi tai įgarsinti.

Kvapo debesis (angl. scent pool) – tai vieta, kurioje gausu statisto kvapo. T. y. toje vietoje yra susikaupusi didelė statisto kvapo koncentracija, dėl kurios šuniui gali būti sunku išeiti iš perimetro ir pasirinkti tolimesnę statisto judėjimo kryptį.

Trenerio asistentas – pilnametis asmuo, kuris mokosi ruošiant savo šunį mantrailingo testavimui su trenerio arba trenerio eksperto priežiūra. Taip pat trenerio asistentas padeda treneriui ar treneriui ekspertui dirbti treniruočių ir testavimo metu bei jiems ruošti ir/ar juos organizuoti. Norėdamas tapti asistentu, asmuo privalo pateikti raštišką prašymą pradėti asistuoti Lietuvos kinologų draugijos šunų elgsenos specialistų ir trenerių sąjungai arba Mantrailingo asociacijai nurodant trenerį ar trenerį ekspertą, pas kurį bus vykdomas asistavimas. Asistavimo pradžia laikomas pirmas praktinis užsiėmimas.

Treneris – pilnametis asmuo, mokantis komandas ir/ar jas ruošiantis mantrailingo testavimui. Treneris turi nuosekliai dalyvauti seminaruose, susijusiuose su šunų darbu su kvapais, turėti ne mažesnę nei 2 metų asistavimo stažą dirbant su treneriu ar treneriu ekspertu ir gauti trenerio ar trenerio eksperto, pas kurį asistavo, raštišką įvertinimą, kad gali būti mantrailingo treneriu. Jeigu treneris 2 metus ar ilgiau nevyko aktyvios mantrailingo praktikos, jo trenerio kvalifikacija yra panaikinama.

Treneris ekspertas – pilnametis asmuo, mokantis komandas ir/ar jas ruošiantis mantrailingo testavimui, rengiantis seminarus mantrailingo tema, teisėjaujantis mantrailingo testavimuose. Treneris ekspertas turi turėti ne mažesnę nei 5 metų praktinį stažą ruošiant vedlius ir jų šunis mantrailingui, nuosekliai dalyvauti seminaruose, susijusiuose su šunų darbu su kvapais. Jeigu treneris ekspertas 2 metus ar ilgiau nevyko aktyvios mantrailingo praktikos, jo trenerio eksperto kvalifikacija yra panaikinama.